

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 04.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Ureditev kmečkih dolgov.

Ze več ko 3 leta se vleče kakor morska kača vprašanje, kako urediti kmečke dolgove. Določbe, ki so jih izdajale prejšnje vlade, so to vprašanje reševale tako, da so podaljševale od leta do leta moratorij (odlog plačil) in zniževale obrestno mero. Dne 30. septembra 1935 pa je izšla nova uredba, ki hoče to vprašanje rešiti dokončno, v kolikor je to sploh mogoče. Predlogov, kako je to storiti, je bilo stavljenih več. Nekateri predlagajo, naj bi država prevzela kmečke dolgove ter bi upnike — denarne zavode in zasebnike odplačevala z obveznicami, ki naj bi se izdale v to svrhu. So pa proti izdaji takšnih obveznic prav tehtni pomisleki. Njihov kurz bi bil nizek radi nizke obrestne mere, denarnim zavodom bi ne bilo z njimi nič pomagano, ker potrebujejo za poživitev svojega poslovanja likvidna denarna sredstva, pa ne obveznice.

Drugi predlagajo, naj bi država prenesla kmečke dolgove na kak že obstoječ ali nanovo ustanovljen državni zavod ter naj bi se v to svrhu izdal nov državni denar. Na ta način bi kmečki dolžniki dobili ugodnejše pogoje za obrestovanje in odplačilo, morda tudi znatnejši odpis dolgov, denarni zavodi in drugi upniki pa bi dobili denar. Proti temu se javljajo stvarni ugovori, češ, da bi takšen denar — vse eno ali ga izda država sama ali pa Narodna banka — pomenil inflacijo, ki bi imela za državne finance in za vse narodno gospodarstvo usodne posledice. Saj dosega kmečki dolgov v državi višino 3 milijard Din. Če bi država hotela odplačati vse upnike, bi morala izdati 3 milijarde novih novčanic, kar bi pomenjalo inflacijo z vsemi slabimi posledicami.

Tretji predlagajo, da je treba vzpostaviti prejšnjo vrednost dolgov z znižanjem zunanje vrednosti dinarja v razmerju, kakor je to storila Anglija in tudi Zedinjene države Sev. Amerike, kjer se je vrednost funta, odnosno dolarja, znižala preko 40%, dočim je kurz dinarja znižan za 23%. Z večjo devalvacijo (znižanjem zunanje vrednosti) dinarja bi se doseglo zvišanje cen raznih izdelkov in zlasti kmetijskih pridelkov. Po takšni devalvaciji dinarja bi državi tudi bila na razpolago denarna sredstva za izplačilo kmetijskih dolgov, in sicer iz valorizacije zlate in devizne podlage Narodne

banke, ki bi donesla državi okrog 800 milijonov Din dobička. Ta svota bi se lahko porabila za izplačilo kmetijskih dolgov. Po devalvaciji bi tudi bila dana možnost povečati obtok bankovcev do one višine, kakor to zahteva stvarna potreba denarnega prometa glede na višje cene.

O teh in sličnih predlogih se sedaj razpravlja po zborovanjih in časnikih in tudi v narodni skupščini. Kateremu načinu rešitve se bo dala prednost, se še zdaj reči ne more. Vsekako bi kazalo, da država, ki smatra razdolžitev kmetov za važno zadevo narodnega gospodarstva, prevzame sama vsaj del bremen te razdolžitve. Upniki vseh

bremen nositi ne morejo, saj so denarni zavodi sami potrebni zaščite. Kar pa se tiče povišanja denarnega obtoka, ne pomeni vsako povišanje inflacijo. Sedaj znaša naš denarni obtok v bankovcih Narodne banke Din 4752.3 milijonov. Koncem leta 1929 pa je znašal 5871.9 milijonov Din, ko se je izvršila stabilizacija dinarja (28. junija 1931), je znašal 4563.8 milijonov Din; torej imamo sedaj samo za par sto milijonov Din večji obtok, ko ob stabilizaciji. Zadnji čas pa so nastopile v našem gospodarstvu razmere, ki same na sebi zahtevajo večji obtok. Kopičenje dinarja in počasnejše kroženje vsled izločitve denarnih zavodov iz prometa je imelo za posledico, da je za promet potrebna večja množina dinarja, ki bi jo naše gospodarstvo preneslo brez vseh inflacijskih posledic.

V NAŠI DRŽAVI.

Dalekosežnost pomilostitve ali amnestije. Zadnjič smo poročali, da je izdala vlada zelo obširno in dalekosežno amnestijo, katere je postalo deležno v celi državi 15.000 krivcev. V Mariboru je bilo pomilostjenih 33 kaznjencev v moški kaznilnici in 100 jetnikov iz jetnišnice okrožnega sodišča.

Jugoslovansko radikalno zajednico pridno organizirajo in to predvsem tamkaj, kjer še stranka nima krajevnih odborov. Kako znatno da stranka narašča in se utrjuje med narodom, svedoči dejstvo, da so morali v Belgradu povečati prostore osrednjega strankinega tajništva. S porastom stranke se utrjuje in narašča tudi poslanski klub JRZ, ki je med vsemi klubi in skupinami najboljšje organiziran.

Izvenparlamentarna opozicija je od dne do dne bolj razdvojena. Srbijanski del opozicije bi rad organiziral skupno politično stranko, o kateri pa noče ničesar slišati dr. Maček.

Nov banovinski svet. Z odlokom notrajnega ministra je razpuščen dosedanj banovinski svet v Ljubljani in so imenovani vanj ugledni pristaši JRZ.

Prenehal izhajati. List, ki preneha izhajati, s tem umre. Ta usoda je zadela ljubljanski dnevnik »Glas naroda«, ki ga je ustanovil bivši ban g. dr. Marušič in ki je z njim bil v ozkih stikih g. Ivan Pucelj, bivši voditelj biv-

ših kmetijcev. Ko je list izgubil močno gmotno oporo, ki je je bil deležen, dokler so njegovi gospodarji bili na oblasti, so mu začele nagloma pešati moči, dokler ni izhiral ter se poslovil od nevhvaležnega sveta. Zadruga, ki je ta list izdajala kot političen dnevnik, ga je s početkom tega tedna izročila novinarju g. Knafliču, ki ga bo izdajal v obliki nepolitičnega poučnega večernika. Nova žrtev padca g. Jevtiča.

Jevtič kot lovec. Bivši ministrski predsednik Jevtič se je začel intenzivnejše pečati z lovcm. Ni mu za lovljenje političnih uspehov, katerim je dal slovo po petomajskih volitvah. Sedaj je začel loviti divjačino. Kako resno se misli vnaprej pečati s tem poslom, dokazuje dejstvo, da ga sam praznik državnega zedinjenja (1. decembra) ni mogel zadržati v Beogradu. Pohitel je s svojim prijateljem Vasilijem Trbičem v južno Srbijo, da strelja divjačino. Ustrelil pa je s tem političnega kozla. Iz njegovega kluba, iz katerega izginjajo poslanci kakor kafa, namerava radi tega izstopiti nekaj poslancev, ki nimajo smisla za takšne lovske ekspedicije.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Kaj takega je mogoče samo na Italijanskem. Celemu svetu je znano, da doživlja Italijanska vojska v vzhodni Afriki pri količkaj resnih spopadih z Abesinci poraz za porazom. Izvajanje sankcij ali kazenskih odredb proti Italiji je hudo udarilo Italijane na znotraj. Še hujše pa bodo prizadeti, če jim bodo države dne 12. decembra prepovedale uvoz petroleja. Da vzdržu-